

procesních norem: nutno je vykládat takovým způsobem, aby skutečně sloužily a byly zárukou hledání objektivní pravdy to znamená, aby se mohlo dospět k autentické morální jistotě, která je objektivně podložená.

6. Různorodost forem zasvěceného života v církvi podle Kodexu kanonického práva

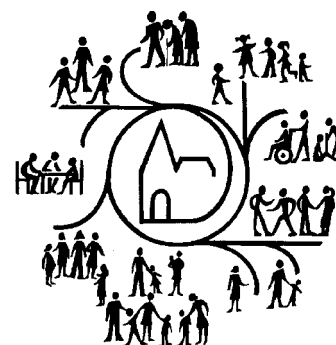
MGR., BC. ZUZANA KUBÍKOVÁ, DIPL. SPEC.

V naší zemi je často možné setkat se s malou informovaností ohledně forem zasvěceného života. Zeptáme-li se některého věřícího, co si představí pod pojmem „zasvěcený život“, zpravidla nám odpoví, že jde o řeholníky. Má-li větší zkušenost, bude jmenovat společnosti, hnutí i komunity, které zná. Většinou však již nebude vědět, jaký je mezi nimi rozdíl a proč je jich tolik. Bude-li to člověk hloubavý, nalezne si vhodné internetové stránky a bude přemýšlet. Není však jisté, zda dojde k vytoužené jasnosti. Shledá, že přehledné rozdělení a vysvětlení rozdílností mezi jednotlivými skupinami a společnostmi nelze snadno nalézt. Ke skutečnému vysvětlení bude nutné otevřít druhou knihu Kodexu kanonického práva, v níž se pojednává o Božím lidu. Nahlédněme tedy do ní a pokusme se věc objasnit.

Druhá kniha je rozdělena do tří částí. První pojednává o křesťanech – laicích, duchovních, sdruženích křesťanů; druhá se věnuje hierarchickému zřízení církve a třetí institutům¹¹⁸ zasvěceného života a společnostem apoštolského života. Pro nás bude nyní podstatná první a třetí část.

Často se hovoří o tzv. „nových formách“ zasvěceného života. Pod tímto názvem se skrývají taková společenství, v nichž usilují křesťané též o určitou formu radikálnějšího následování Krista v celibátu či panenství, někdy i chudobě a poslušnosti. Patří zde mnohé komunity¹¹⁹, hnutí¹²⁰ a skupiny, které se v současnosti v církvi rozvíjejí a které mnohdy usilují o své zařazení mezi některé z institutů zasvěceného života či společností apoštolského života. Než se tak stane, budou patřit mezi ostatní čtená „sdružení křesťanů“,¹²¹ podléhající Papežské radě pro laiky.

Nyní se přesuneme do závěrečného oddílu třetí části druhé knihy kodexu a podíváme se, co se zde píše o společnostech apoštolského

¹¹⁸ Je zde záměrně napsáno „instituty“, z důvodu terminologie, použité v latinském originále, kde se tímto způsobem rozlišuje mezi „instituty“ zasvěceného života a „společnostmi“ apoštolského života, o kterých se pojednává v samostatných oddílech.

¹¹⁹ Z těch nejznámějších např. Komunita Emmanuel.

¹²⁰ Např. Hnutí Focolare, Hnutí Oáza, Neokatechumenát.

¹²¹ Patří mezi ně např. Katolická akce, Modlitební skupiny otce Pia, třetí řády. V Kodexu není zmíněna možnost zasvěceného života v těchto „sdruženích“, přesto však není popřena. Je také zajímavé, že členy sdružení mohou být laici, duchovní i řeholníci a mohou patřit zároveň do více sdružení.

života.¹²² Jsou odlišné od institutů zasvěceného života. Jejich členové mají povinnost vést společný komunitní život – tedy bydlet v jednom domě či společenství. Důvodem je snaha o dosažení jednotného apoštolského cíle, jenž je každé společnosti vlastní.¹²³ Dále je pro ně typické, že nemusejí přijímat závazky evangelijních rad¹²⁴ a že každý člen může získávat a spravovat vlastní majetek.¹²⁵

Nyní se dostáváme k těm institutům, které charakterizuje zasvěcený život v užším slova smyslu, čili trvalý způsob života skrze profesi evangelijních rad čistoty, chudoby a poslušnosti (formou slibů či jiných závazků). Jedná se především o řeholní a sekulární instituty, ale též o poustevníky a zasvěcené panny.¹²⁶ Věnujme se nyní řeholním a sekulárním institutům. Jak si jistě všimneme, v kodexu jsou řazeny takřka „vedle sebe“ jako rovnocenné formy zasvěceného života. Základní rozdíl je samozřejmě ve způsobu jeho prožívání. U formy řeholní jde o jistý druh odloučení od světa (podle povahy a účelu institutu), s nímž je spojeno i viditelné znamení zasvěcení,¹²⁷ zatímco u sekulární je typická přítomnost členů v běžných sociálních podmínkách, které sdílí se všemi ostatními obyvateli. Sekulární instituty vznikly právě proto, aby bylo možné působit přímo „ve světě“¹²⁸ a konat tak apoštolát v místech, kde se mohou ztěžít dostat kněží a řeholníci.¹²⁹ Z toho důvodu je u nich vnější znamení zasvěcení nežádoucí. Řeholníci vedou komunitní způsob života,¹³⁰ zatímco „sekulární“ mohou žít sami, v rodinách nebo v bratrském společenství.¹³¹ Vidíme tedy, že ačkoli řeholní i sekulární instituty charakterizuje stejné „evangelijní zasvěcení“,¹³² způsob jeho prožívání je skutečně odlišný.

Hovoříme-li o institutech zasvěceného života a společnostech apoštolského života, musíme si uvědomit, že díky církevnímu schválení jejich autenticity a originality charismatu, jim lze připsat objektivní stabilitu, kterou ještě většina „nových forem“ postrádá. Jak jsme již výše naznačili, některé z nich zřejmě za nějakou dobu přijmou podobu institutu zasvěceného života či společnosti apoštolského života a budou pak jako ony podléhat úřadu Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života.

¹²² Patří sem např. Oratoriáni, Lazaristé, Eudisté, Misionáři Afriky-Bílí otcové, Komunita Blahoslavenství.

¹²³ Např. misijní činnost.

¹²⁴ Ve většině případů je však nějakým způsobem přijímají.

¹²⁵ Samozřejmě podle norem vlastního práva (stanov).

¹²⁶ Co se týče poustevníků a panen, odkazují na následující tabulku. V textu se jimi dále zabývat nebudeme.

¹²⁷ Máme na mysli hábit, znak, prsten.

¹²⁸ Myslíme tím sociální podmínky života sdílené s ostatními lidmi.

¹²⁹ Jedná se kupříkladu o působení zasvěcených osob na pracovištích různého druhu (např. státní úřady, řemeslnictví, zemědělství, továrny aj.).

¹³⁰ Tzn. společné bydlení všech členů řeholní komunity (mimo výjimek, které však pro nás nejsou normativní).

¹³¹ Nutno podotknout, že je rozdílný „bratrský“ život od „komunitního“. U „komunitního“ se předpokládá společné bydlení všech členů, zatímco „bratrský“ na společném bydlení nezávisí. Vést bratrský život je povinností všech křesťanů – tedy i takových, kteří bydlí sami (což bývá také případem některých členů SI).

¹³² Termín vyjadřuje život podle tří evangelijních rad. U řeholních institutů se jedná o složení tří slibů, zatímco u sekulárních o složení tří ustanovených závazků (slibů, příslibů, smluv aj.).

Grafický přehled

přehled 1: CIC – II. KNIHA – Boží lid

ČÁST 1 – KŘESŤANÉ

(všichni křesťané, laici, duchovní, [Sdružení křesťanů](#))

ČÁST 2 – HIERARCHICKÉ ZŘÍZENÍ CÍRKVE

(papež, biskupové ...)

ČÁST 3 – INSTITUTY ZASVĚCENÉHO ŽIVOTA a SPOLEČNOSTI APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA

Oddíl 1 – [Instituty zasvěceného života](#)

Stat' I – Obecné normy (pro všechny)

Stat' II – [Řeholní instituty](#)

Stat' III – [Sekulární instituty](#)

Oddíl 2 – [Společnosti apoštolského života](#)

Stabilita
a originalita
charismatu
uznaná církví

přehled 2: Srovnání jednotlivých forem zasvěceného života

	Řeholní instituty	Sekulární instituty	Společnosti apoštolského života	Poustevníci	Zasvěcené panny	Nové formy
Závazky	„evangelijní zasvěcení“ 3 sliby (veřejné)	„evangelijní zasv.“ 3 ustanovené závazky	(„evangelijní zasvěcení“ 3 ustanovené závazky) nemusí být ale může – bývá!	„ev.zasv.“ 3 sliby	1 slib ¹³³ (panenství)	Usilují o „ev.zasv.“
Bratrský život	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Komunitní život	Ano	Ne	Ano, za účelem apoštolátu	Ne	Ne ¹³⁴	Usilují o něj
Odloučení od světa nebo kontakt se světem	Odloučení (ze své přirozenosti)	Kontakt (ze své povahy)	Kontakt (z důvodu apoštolátu)	Odloučení (pro povahu svého života)	Kontakt	Kontakt
Úřad, jemuž podléhají	Kongregace pro IVC a SVA ¹³⁵	Kongregace pro IVC a SVA	Kongregace pro IVC a SVA	Kongregace pro IVC a SVA	Kongregace pro IVC a SVA	Papežská rada pro laiky

7. Statistika za kalendářní rok 2006

Ekonomilka:

- Přijaté soudní poplatky v roce 2006 jsou celkem 80.530,- Kč
- Výdaje soudu dělají v roce 2006 celkem 84.396,23-Kč
- Výsledek hospodaření je tedy s mírnou ztrátou: -3.866,23-Kč

Projednávané kauzy v roce 2006 obsahu následující tabulka:

¹³³ V naší zemi i závazek poslušnosti biskupovi a vyhýbání se blahobytu.

¹³⁴ Existují výjimky.

¹³⁵ Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života.